

การศึกษาย้อนหลังเพื่อหาความสัมพันธ์ของอายุและการตรวจพบติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่ที่เป็นรอยโรคก่อนมะเร็งในผู้ป่วยที่มารับการตรวจส่องกล้องลำไส้ใหญ่ในโรงพยาบาลกลาง

กัญญรัตน์ อัครลาวัณย์ พ.บ. , จิตรภาณุ วงศ์ยงศิลป์ พ.บ.

กลุ่มงานศัลยกรรม โรงพยาบาลกลาง สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ความเป็นมา : โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่เป็นโรคมะเร็งที่พบได้บ่อย จัดอยู่ใน 5 อันดับแรกของสถิติการเกิดโรคมะเร็งในประเทศไทย การตรวจพบรอยโรคก่อนมะเร็งลำไส้ใหญ่สามารถลดอัตราการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตได้ วิธีการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพคือการตรวจส่องกล้องลำไส้ใหญ่ ซึ่งเป็นการตรวจที่สามารถทำได้อย่างปลอดภัยเพื่อช่วยในการตรวจวินิจฉัยและให้การรักษาโดยการตัดติ่งเนื้อลำไส้เล็กได้ด้วย จากคำแนะนำในแนวทางปฏิบัติการตรวจคัดกรองโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ของสมาคมเครือข่ายโรคมะเร็งในประเทศสหรัฐอเมริกา (NCCN) ล่าสุดแนะนำการตรวจคัดกรองตั้งแต่อายุ 45 ปีขึ้นไป เปรียบเทียบกับคำแนะนำก่อนหน้าที่แนะนำการตรวจคัดกรองตั้งแต่อายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตามอัตราการตรวจพบติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่ที่เป็นรอยโรคก่อนมะเร็งในผู้ป่วยอายุน้อยกว่า 50 ปี ในชาวเอเชียอาจมีความแตกต่างกับชาวอเมริกัน การศึกษานี้จึงเป็นการหาความสัมพันธ์ของกลุ่มอายุและการตรวจพบติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่ที่เป็นรอยโรคก่อนมะเร็งในผู้ป่วยที่มารับการตรวจส่องกล้องคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่โรงพยาบาลกลาง

วิธีการศึกษา : งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบย้อนหลัง (Retrospective study) โดยเก็บข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วยที่มารับการตรวจส่องกล้องคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่โรงพยาบาลกลางตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 ถึงเดือนมกราคม 2564 โดยไม่รวมผู้ป่วยที่เคยได้รับการผ่าตัดลำไส้ใหญ่มาก่อน ผู้ป่วยโรคมะเร็ง ผู้ป่วยที่ไม่สามารถทำการส่องกล้องได้สำเร็จถึงลำไส้ใหญ่ส่วนต้น และผู้ป่วยที่ไม่สามารถเตรียมลำไส้ให้สะอาดเพียงพอต่อการส่องกล้องได้ จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลจากการตรวจส่องกล้องรวมถึงผลทางพยาธิวิทยานำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่และกลุ่มอายุของผู้ป่วย

ผลการศึกษา : จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ป่วย 1,217 ราย พบว่ามีผู้ป่วยเข้าเกณฑ์การศึกษา 901 ราย ตรวจพบติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่ 375 ราย (41.6%) และตรวจพบติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่ที่เป็นรอยโรคก่อนมะเร็ง 195 ราย (21.6%) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีความสัมพันธ์ของการเกิดติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่กับอายุของผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น ตั้งแต่อายุ 40 ปีขึ้นไป และยิ่งพบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในผู้ป่วยที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป โดยพบอัตราการเกิดติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่ที่เป็นรอยโรคก่อนมะเร็งถึง ร้อยละ 23.5 ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับผู้ป่วยที่อายุน้อยกว่า 45 ปี

สรุปผลการศึกษา : ติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่ที่เป็นรอยโรคก่อนมะเร็งสามารถตรวจพบได้มากขึ้น ในผู้ป่วยตั้งแต่อายุ 40 ปีขึ้นไป และพบมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในผู้ป่วยอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป ซึ่งพบได้ถึงเกือบ 1 ใน 4 ของผู้มารับการตรวจส่องกล้องคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่

คำสำคัญที่เกี่ยวข้อง : การตรวจคัดกรองมะเร็งลำไส้ใหญ่ ส่องกล้องลำไส้ใหญ่ ติ่งเนื้อลำไส้ใหญ่